

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Сергій ОКОВИТИЙ

«31» 08 2021 р.

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Історія та археологія»

рівень вищої освіти другий (магістерський)

спеціальність 032 Історія та археологія

галузь знань 03 Гуманітарні науки

Схвалено:

вченою радою Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара

від 31.08. 2021 р., протокол № 1

Дніпро
2021

ПЕРЕДМОВА

1. Внесено: кафедрою історіографії, джерелознавства та архівознавства.

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

- від «21» грудня 2017 р., прот. № 6 (перша редакція)
- від «21» лютого 2019 р., прот. № 9 (зміни до ОПП для набору 2019/2020 н.р.);
- - від «10» вересня 2020 р., пр. № 1 (редакція №2):
- - від «31» серпня 2021р., пр. № 1 (редакція № 3);
- від «20» квітня 2023р., пр. № 9 (зміни до ОП, починаючи з набору 2023/2024н.р.)

3. Розробники (робоча група):

Журба Олег Іванович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та архівознавства;

Святець Юрій Анатолійович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України;

Бойко Олег Вікторович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри східноєвропейської історії;

Додух Валерій Миколайович, здобувач вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, 2-й курс, другий (магістерський) рівень, спеціальність 032 Історія, ОП «Історія та археологія».

4. При розробці враховані вимоги Стандарту вищої освіти зі спеціальності 032 (Історія та археологія), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 31.05.2021 за № 603.№

Стандарт погоджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості освіти від 27 квітня 2021 р., пр. № 7.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

1. Вчена рада історичного факультету: протокол № 11 від «22» березня 2023 р.

В.о. голови Вченої ради Дмитро АРХІРЕЙСЬКИЙ

2. Рада з якості ДНУ: протокол № 9 від «13» 04 2023 р.

Голова РЗЯВО Валентина СІЛІЧ-БАЛГАБАЄВА

Рецензії-відгуки стейкхолдерів додаються (за наявності):

1. Роботодавці:

1. Голубчик Лідія Миколаївна – директор Дніпропетровського обласного центру з охорони історико-культурних цінностей Управління культури національностей і релігій Дніпропетровської державної адміністрації, заслужений працівник культури України.
2. Капустіна Надія Іванівна – заступник директора КП Дніпровської міської ради «Музей історії Дніпра», заслужений працівник культури України.
3. Легостаєва Олена Олександрівна – в.о. директора Державного архіву Дніпропетровської області.
4. Киструська Ніна Володимирівна – провідний науковий співробітник Державного архіву Дніпропетровської області, директор. У 1996-1998 рр. – начальник Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України. Директор Державного архіву Дніпропетровської області (1998 – 2015), заслужений працівник культури України.

2. Здобувачі вищої освіти:

1. Фролова Вікторія – Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 1-й курс, третій (освітньо-науковий) рівень, спеціальність 032 Історія, ОП «Історія та археологія»

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 032 Історія та археологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Факультет історичний Кафедра історіографії, джерелознавства та архівознавства Кафедра історії України Кафедра всесвітньої історії Кафедра східноєвропейської історії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
Офіційна назва освітньої програми (англійською мовою)	Educational and Professional Program «History and archeology»
Ступінь вищої освіти та освітня кваліфікація мовою оригіналу	Магістр Освітня кваліфікація: магістр історії та археології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь: магістр Спеціальність: Історія та археологія Освітня програма: Історія та археологія
Кваліфікація в дипломі (англійською мовою)	Master Degree, Specialty: History and archeology Educational Program: History and Archeology
Професійна кваліфікація	не надається
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 5 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України Сертифікат про акредитацію освітньо-професійної програми Історія та археологія спеціальності 032 Історія та археологія другий (магістерський) рівень серія УД, № 04010057, від 25.02.2019 р. Термін дії – до 01.07. 2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Форми навчання	Денна
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії – до 01.07. 2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.dnu.dp.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері історії та археології, набуття компетентностей, необхідних для досліджень історичних процесів, самостійної науково-	

дослідної та практичної діяльності у галузі історичної науки, культури, охорони культурної спадщини.

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія Об'єкти вивчення та діяльності: минуле людства, зокрема, України та інших країн, в усіх його проявах; Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології; Теоретичний зміст предметної області: система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, понять, які використовуються в процесі історичного пізнання минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому вимірах. Методи, методики та технології: : загальнонаукові і спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методики і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток археології, історії і культури. Інструменти та обладнання: спеціалізоване інформаційнокомунікаційне та мультимедійне обладнання; автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації.
Орієнтація освітньої програми	Програма має академічну та прикладну орієнтацію. Наукова орієнтація визначена напрямками досліджень випускових кафедр: історія України, всесвітня історія, історіографія, археологія, джерелознавство та архівознавство, історія Східної Європи.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта за спеціальністю 032 Історія та археологія. Ключові слова: історія, історичне дослідження, методи історичного пізнання, археологія, сучасна історіографія, історіософія, історична культура, історична політика.
Особливості програми	Унікальність та особливість програми полягає в тому, що вона орієнтована на засвоєння здобувачами вищої освіти здобутків світової та вітчизняної історичної науки, сучасних методів видобування та використання нового знання, на його самостійну, творчу, фахову інтерпретацію та освоєння методів формування історичної культури суспільства.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть працювати на первинних посадах за професіями згідно з Класифікатором професій ДК 003:2010: 2310.2 – Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2442.2 – Археологи 2443 – Професіонали в галузі історії

	2443.1 – Наукові співробітники (історія) 2443.2 – Історики
Подальше навчання	Можливість продовження навчання на третьому (освітньонауковим) рівні вищої освіти для здобуття ступеню доктора філософії.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване та самонавчання. Студент має можливість обирати предмети. Форма занять – лекції, семінари, самостійна робота. Теоретичні знання підкріплюються практиками.
Оцінювання	Письмові екзамени, заліки, поточне оцінювання, захист звіту з практики та кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.
Загальні компетентності	<i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти ЗК01.</i> Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти</i> СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію. СК02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук. СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології. СК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки. СК05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти. СК06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.

	<p>СК07 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.</p> <p>СК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>СК09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології</p> <p>СК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.</p> <p><i>Компетентності, визначені закладом вищої освіти</i></p> <p>СК11. Здатність орієнтуватися в сучасній історіографічній ситуації, адекватно обирати та використовувати її надбання при постановці та вирішенні складних наукових проблем.</p> <p>СК12. Опанування різних жанрів академічного письма.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p><i>Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти</i></p> <p>ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.</p> <p>ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.</p> <p>ПР03. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.</p> <p>ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проектів.</p> <p>ПР05. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.</p> <p>ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.</p> <p>ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.</p> <p><i>Результати навчання, визначені закладом вищої освіти</i></p>

	<p>ПР10. Усвідомлювати роль історичної науки та власну професійну відповідальність у формуванні історичної культури суспільства.</p> <p>ПР11. Дотримуватися етичних норм, враховуючи авторське право та норми професійної етики.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах: відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузям знань та спеціальності;</p> <p>обов'язковість та періодичність проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів;</p> <p>моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників; впровадження результатів стажування та наукової діяльності в освітній процес.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання для проведення лекцій, для практичних та лабораторних занять – обладнання комп'ютерних лабораторій.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Університет має власний веб-сайт за адресою http://dnu.dp.ua, де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.</p> <p>Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів:</p>
	<p>загально університетських та кафедральних бібліотек, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію. Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмах практичної підготовки за спеціальністю. В наявності завдання для самостійної роботи студентів, методичні рекомендації для виконання курсових та дипломних робіт, пакети завдань для проведення ректорських та комплексних контрольних робіт. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного, семестрового та ректорського контролю з кожної дисципліни, а також для підсумкової атестації за спеціальністю.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами України</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами інших країн</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Можливе за умови вивчення української мови.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1.1. Перелік компонент ОПП (для наборів 2021/2022 та 2022/2023н.р.).

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, Семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти				
I Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен	1
ОК 1.2	Іноземна мова професійного спілкування	3	диф. залік	1
II Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Етнополітика	3	диф.залік	1
ОК 2.2	Теорія і практика сучасної історіографії	6	екзамен	1
ОК 2.3	Методологія історії	3	екзамен	2
ОК 2.4	Історична інформатика	4	екзамен	1
ОК 2.5	Історіософія історії України	3	екзамен	1
ОК 2.6	Історія археологічної думки	3	екзамен	1
ОК 2.7.	Методика викладання фахових дисциплін	3	диф. залік	2
ОК 2.8	Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності	3	диф. залік	1
ОК 2.9	Виробнича практика: викладацька	3	диф. залік	3
ОК 2.10	Виробнича практика: науково-дослідна	6	диф. залік	3
ОК 2.11	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	21	захист кваліфікаційної роботи	3
Вибіркові компоненти				
ВК 1	Дисципліна 1	5	диф. залік	2
ВК 2.	Дисципліна 2	5	диф. залік	2
ВК 3	Дисципліна 3	5	диф. залік	2
ВК 4	Дисципліна 4	5	диф. залік	2
ВК 5	Дисципліна 5	5	диф. залік	2
Загальний обсяг обов'язкових компонент				65 (72%)
Загальний обсяг вибірових компонент (дисциплін вибору студента)				25 (28%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				90

Примітка: здобувачам вищої освіти пропонується провести вибір навчальних дисциплін на основі двох переліків вибірових компонент:

- **університетський вибіровий каталог (УВК)**, що складається із загальноуніверситетського переліку дисциплін, на основі якого здійснюється вибір дисциплін для формування загальних компетентностей ОП, соціальних навичок та світогляду за власним уподобанням. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету.
- **факультетський вибіровий каталог (ФВК)** – навчальні дисципліни галузево-професійного спрямування зі спеціальностей факультету, що дозволяють отримати професійні навички з певної галузі знань та навчальні дисципліни

професійного спрямування (програмні вибіркові компоненти), що дозволяють отримати поглиблену підготовку за освітньою програмою й закріплюють набуті фахові компетентності. На основі засвоєння дисциплін із факультетського каталогу формуються загально-професійні або фахові компетентності. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету/ факультету.

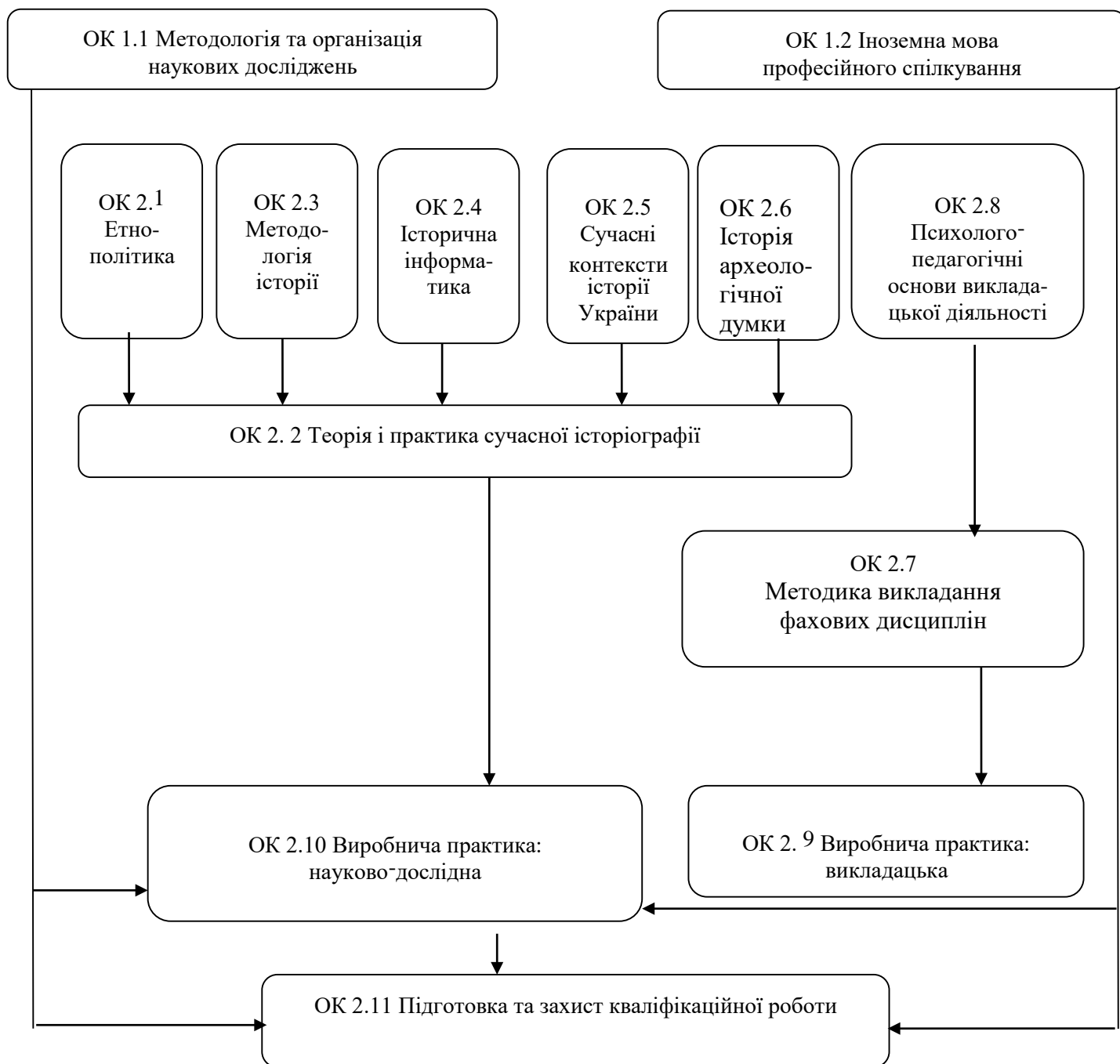
2.1.2. Перелік компонент ОПП, починаючи з набору 2023/2024 н.р., зі змінами, що затверджено рішенням вченої ради ДНУ від 20 квітня 2023р, протокол № 9.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, Семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти				
I Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен	1
ОК 1.2	Іноземна мова професійного спілкування	3	диф. залік	1
II Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Етнополітика	3	диф.залік	1
ОК 2.2	Теорія і практика сучасної історіографії	6	екзамен	1
ОК 2.3	Методологія історії	3	екзамен	2
ОК 2.4	Історична інформатика	4	екзамен	1
ОК 2.5	Сучасні контексти історії України	3	екзамен	1
ОК 2.6	Історія археологічної думки	3	екзамен	1
ОК 2.7.	Методика викладання фахових дисциплін	3	диф. залік	2
ОК 2.8	Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності	3	диф. залік	1
ОК 2.9	Виробнича практика: викладацька	3	диф. залік	3
ОК 2.10	Виробнича практика: науково-дослідна	6	диф. залік	3
ОК 2.11	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	21	захист кваліфікаційної роботи	3
Вибіркові компоненти				
ВК 1	Дисципліна 1	5	диф. залік	2
ВК 2.	Дисципліна 2	5	диф. залік	2
ВК 3	Дисципліна 3	5	диф. залік	2
ВК 4	Дисципліна 4	5	диф. залік	2
ВК 5	Дисципліна 5	5	диф. залік	2
Загальний обсяг обов'язкових компонент				65 (72%)
Загальний обсяг вибірових компонент (дисциплін вибору студента)				25 (28%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				90

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	ОК 1.1, ОК 1.2, ОК 2.1, ОК 2.2, ОК 2.4, ОК 2.5; ОК 2.6, ОК 2.8	8	15
	2	ОК 2.3, ОК 2.7; ВК 1, ВК 2, ВК 3, ВК 4, ВК 5	7	
2	3	ОК 2.9, ОК 2.10, ОК 2.11	3	3

Зв'язок між компонентами ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи – дипломної роботи магістра.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота має передбачати розв’язання складної задачі або проблеми у сфері історії та археології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.</p> <p>Кваліфікаційна робота або її реферат має бути розміщена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.</p>

